

Антоніна Радіонова

PhD з економіки,

доцент кафедри комерційної діяльності і логістики,

КНЕУ імені Вадима Гетьмана, Україна

antserad@gmail.com

Бікташева Анастасія

здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

спеціалізація «Комерційна діяльність та логістика»

КНЕУ імені Вадима Гетьмана, Україна

biktasheva.nastya@gmail.com

ЕФЕКТИВНІСТЬ КОНТЕЙНЕРНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

EFFICIENCY OF CONTAINER TRANSPORTATION: CHALLENGES AND PROSPECTS

Анотація. Контейнерні перевезення є важливим елементом сучасної логістики, особливо в умовах зростаючого обсягу міжнародної торгівлі. Цей вид перевезень має ряд переваг, які прямо впливають на ефективність логістичних процесів. Незважаючи на існуючі виклики при використанні контейнерних перевезень, перспективи цього виду транспортування є позитивними, а тенденції показують стрімкий розвиток цієї галузі.

Abstract. Container transportation is an important element of modern logistics, especially in the context of growing international trade. This type of transportation has a number of advantages that directly affect the efficiency of logistics processes. Despite the existing challenges in the use of container transportation, the prospects for this type of transportation are positive, and trends show the rapid development of this industry.

Ключові слова: контейнерні перевезення, контейнеропотік, ефективність логістики, перспективи.

Key words: container transportation, container traffic, logistics efficiency, prospects.

Контейнерні перевезення є ключовим та надзвичайно важливим елементом сучасної глобальної логістики, які забезпечують швидке та ефективне транспортування товарів на великі відстані. Безпека та ефективність такого виду перевезень стають пріоритетними завданнями для бізнесу та державних структур, особливо в умовах зростаючого обсягу міжнародної торгівлі.

Перевезення вантажів та логістика в цілому стикаються з безліччю викликів. Найважливішими з них є забезпечення цілісності вантажів, раціональне використання площ, контроль за збереженням якості продукції тощо. Існують різноманітні напрямки логістики та технології, що дозволяють справлятися з окресленими викликами.

Забезпечувати ефективність логістики допомагають в тому числі і контейнерні перевезення, які є особливо цікавими для дослідження та аналізу. Особливо актуальним напрямом контейнерних перевезень є для міжнародної логістики, хоча використовується також і для перевезень в межах однієї країни.

Контейнерні перевезення здійснюються за використанням різних видів транспорту та можуть включати автомобільний, залізничний, водний та повітряний транспорт [1, с. 397]. Проте найбільш поширеними є водні та залізничні контейнерні перевезення.

Загальним показником, що вказує на ефективність роботи контейнерних перевезень є контейнеропотік, що дорівнює кількості контейнерів в TEU впродовж певного періоду. Зазвичай за одиницю часу використовують рік, проте для аналізу сезонних коливань можливий розрахунок у розрізі кожного місяця [2, с. 326].

Контейнерні перевезення дозволяють транспортувати майже усі види вантажу, що значно спрощує процес вибору найбільш оптимального способу доставки. Цей фактор є передумовою широкого використання такого виду перевезень. Ще однією перевагою є можливість використання різних видів транспорту без перевантаження вантажу, що знаходиться в контейнері. Це дозволяє значно зменшити час на навантаження та

розвантаження, через що усі процеси транспортування виконуються оперативніше, якісніше, а також значно зменшується кількість пошкодженого або втраченого вантажу. На безпеку транспортування також впливає те, що контейнерні перевезення можуть контролюватися на кожному етапі переміщення. Це дозволяє відслідковувати вантаж в режимі реального часу та точно розуміти причини затримок та способи боротьби з ними [3, с. 40].

Існує досить багато факторів, що роблять контейнерні перевезення одним з найбезпечніших та найефективніших способів транспортування вантажів, а саме:

- собівартість транспортування є значно нижчою у порівнянні з більшістю інших видів перевезень, що досягається за рахунок того, що логістичні процеси проходять процес комплексної оптимізації;
- час навантажувально-розвантажувальних операцій значно скорочується завдяки тому, що вантаж залишається в універсальному контейнері впродовж всього шляху транспортування, що дозволяє мінімізувати час на перевалку вантажу при зміні виду транспорту під час мультимодальних перевезень;
- залучається значно менше персоналу для виконання ручних робіт при навантаженні та розвантаженні, що зменшує витрати на заробітну плату, отже, і собівартість перевезення, одночасно формується більше можливостей для використання автоматизованих та механізованих систем, що можуть проводити операції з уніфікованими модулями, що в свою чергу зменшує вплив людського фактору на процеси сортування та складування;
- скорочуються терміни перевезення, оскільки використання контейнерів дозволяє залучити різні види транспорту та обрати найбільш короткий маршрут без врахування великої кількості часу на перевантаження з одного транспорту в інший, а також прискорити процес митного оформлення консолідованого у контейнері вантажу;
- використовуються герметичні контейнери, в яких наявний кращий захист від погодних умов та інших зовнішніх впливів, які можуть негативно впливати на збереження якості вантажу, наприклад контейнер може захистити вантаж від таких факторів як дощ, вітер, сніг, пил та зависока чи, навпаки, занижка температура, невідповідний рівень вологості тощо;
- є можливість перевезення великих партій вантажу за один рейс, при цьому в різних контейнерах можуть знаходитися абсолютно різні вантажі, що значно підвищує ефективність збірних вантажів та дозволяє відповідати вимогам товарного сусідства [5, с. 4];
- стандартизовані розміри контейнерів дозволяють оптимізувати використання простору на транспортних засобах і складах, що підвищує ефективність використання ресурсів логістичних компаній;
- контейнери дозволяють перевозити великі обсяги вантажів на великі відстані.

Розглянувши позитивні аспекти контейнерних перевезень, варто зазначити, що зазначений спосіб транспортування стикається з певними викликами, які потребують детального вивчення та уваги задля досягнення ще більшої ефективності перевезень на шляху до оптимізації для максимізації ефективності. У випадку з контейнерними перевезеннями найбільшою проблемою є організація доставки «останньої милі», особливо, коли кінцеві пункти призначення можуть бути розташовані в різних місцях, що у будь-якому разі передбачає використання автомобільного транспорту. Попередньо необхідно розвантажити контейнер, що вимагає наявності спеціальної для цього інфраструктури, яка є досить дороговартісною, що в закупівлі, що в обслуговуванні. Досить часто існує недостача таких перевалочних потужностей, що створює «вузьке місце» майже в самому кінці матеріального потоку [4, с. 113].

Тенденція до використання контейнерних перевезень стрімко зростає щороку, що показує виключно позитивні перспективи розвитку цього напрямку логістики. Окрім зростання міжнародної торгівлі, важливо також акцентувати увагу на технічній складовій

логістичних операцій контейнеризації. Кількість контейнерних терміналів та видів використовуваних контейнерів збільшується, що забезпечує більшу доступність використання контейнерів для транспортування вантажів у більшість точок світу.

Підсумовуючи, зазначимо, що контейнерні перевезення є важливим елементом розвитку глобальних логістичних процесів у сучасному світі, який забезпечує ефективність процесів транспортування та безпеку для цілісності вантажу. Попит на контейнерні перевезення постійно зростає завдяки їхній здатності оптимізувати логістичні процеси. Разом з тим, контейнерні перевезення мають свої особливості та вимагають постійного розвитку логістичних систем для досягнення максимальної ефективності. Загалом, перспективи розвитку контейнерних перевезень вказують на те, що вони перетворюються на один із найефективніших способів транспортування вантажів, особливо на далекі відстані.

Література

1. Басанець С. В., Лакомова М. С., Гриценко С. І. Контейнерні перевезення як інструмент розвитку транспортних систем. *Перспективи розвитку територій: теорія і практика* : Матеріали всеукр. науково-практ. конф. здобувачів вищ. освіти і молодих уч. Харків, 2020. С. 396–398. URL: <https://eprints.kname.edu.ua/56492/1/Збірник%20тез%202020.pdf#page=396> (Дата звернення: 16.10.2024).
2. Бондаренко Ю. А. Формування контейнеропотоків у системі морських перевезень. *Problems and prospects of modern science and education* : X International Scientific And Practical Conference, Stockholm, 12-15 March. 2024. С. 326–329. DOI: [10.46299/ISG.2024.1.10](https://doi.org/10.46299/ISG.2024.1.10).
3. Заборський Л. О., Шапошніков Д. С. Сучасний стан ринку морських контейнерних перевезень. *Проблеми економіки*. 2024. Vol. 2, №60. С. 39–46. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2024-2-39-46>.
4. Кравець А. Л., Кравець А. М., Шапатіна О. Л. Збільшення швидкості здійснення вантажних перевезень за рахунок їхньої оптимізації. № 202 (2022): *Збірник наукових праць Українського державного університету залізничного транспорту*. 2023. С.111–117. DOI: <https://doi.org/10.18664/1994-7852.202.2022.273666>.
5. Стрелко О. Г., Бердниченко Ю. А., Вознюк В. С., Ковальський І. Л. Аналіз розвитку контейнерних перевезень залізничним транспортом в Україні, *Наукові праці ВНТУ*. вип. 2, Чер 2020. URL: <https://praci.vntu.edu.ua/index.php/praci/article/view/603/565> (Дата звернення: 16.10.2024).

УДК 339.564:656.6

Ольга Афанасьєва

*к.е.н., доцент, доцент кафедри «Менеджмент і маркетинг»
Одеський національний морський університет, Україна*

olga-af@ukr.net

Артем Кірюхін

*здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти,
освітньо-наукова програма «Менеджмент на водному транспорті»,
Одеський національний морський університет, Україна*

avk1980@ukr.net

МОЖЛИВОСТІ ЗБІЛЬШЕННЯ ЕКСПОРТУ ПРОДУКЦІЇ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ ЧЕРЕЗ МОРСЬКИЙ ПОРТ ЧОРНОМОРСЬК

OPPORTUNITIES TO INCREASE EXPORTS OF AGRICULTURAL PRODUCTS THROUGH THE SEAPORT OF CHORNOMORSK

Анотація. На основі вивчення можливостей морського порту Чорноморськ, роботи портових операторів, що займаються експортом зернових культур, структури і можливостей підприємств міста, що пов'язані з портом, інфраструктури міста Чорноморськ і прилеглої території обґрунтовуються і надаються перспективні напрямки збільшення експорту продукції агропромислового комплексу через морський торговельний порт Чорноморськ.

Abstract. Based on the study of the capabilities of the sea port of Chornomorsk, the work of port operators engaged in the export of grain crops, the structure and capabilities of the city's enterprises associated with the port, the